

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ**

Posudek diplomové práce (Politologie)

Jméno a příjmení autora/ky posudku Josef Mlejnek

Pracoviště IPS FSV UK

Posudek: Oponent

Jméno a příjmení autora/ky DP: Gor Vartazaryan

Název DP: Překročení pravomocí prezidenta České republiky a jeho dopady v rámci systému dělby moci

---

1) Odpovídá hodnocená práce v základních rysech projektu DP?

- Ano, případné odchýlení je velmi omezené a práci prospívající
- Je patrné určité odchýlení, ale toto je vhodně vysvětleno v práci
- Práce se výrazně odchyľuje od projektu (v cíli, struktuře, či metodologii), vysvětlení buď chybí, případně je neakceptovatelné

2) Hodnocení odborného charakteru práce

Relevance tématu s ohledem na současný stav poznání	A
Původnost práce a přínos oboru	A
Relativní úplnost zpracované literatury a informačních zdrojů vhodných pro analýzu zvoleného tématu	A
Schopnost kriticky hodnotit prostudovanou literaturu	A
Úroveň zpracování použitých zdrojů	A
Použité metody a jejich relevance s ohledem na téma výzkumu a sledované cíle	A
Celkové hodnocení odborného charakteru	A

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

Autor v práci představuje koncept "překročení prezidentských pravomocí", který má za cíl uvolnit odbornou diskusi o daném tématu z jistého sevření úzce právního vnímání. Ve veřejném prostoru i v rámci akademické obce se totiž dlouhodobě diskutuje o mnoha případech, kdy se prezident zachoval či mohl zachovat v rozporu s ústavou či jinými pravidly, nicméně jen málo, pokud vůbec nějaké, doputují k nějakému finálnímu právnímu posouzení a rozhodnutí. Namísto výrazu porušení pravomocí tak autor posuzované diplomové práce navrhuje výraz překročení a dále též navrhuje konkrétní teoreticko-praktický rámec, jak s tímto pojmem dále pracovat. A připojuje též vlastní a velmi podrobnou analýzu překračování vybraných pravomocí třemi dosavadními českými prezidenty. Což z odborného hlediska představuje jistě plus a celé pojetí práce velmi oceňuji.

3) Hodnocení formálních kritérií textu

Logičnost struktury práce	A
Argumentační schopnost autora/autorky, ucelenost a provázanost výkladu	A
Zvládnutí terminologie oboru	A
Dodržení citační normy	A
Úroveň poznámkového aparátu	A
Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte stupněm F)	A
Oprávněnost a vhodnost příloh s ohledem na logiku výkladu a použitou argumentaci	A
Grafická úprava textu	A
Celkové hodnocení formálních kritérií	A

KOMENTÁŘ (v případě hodnocení E a F **musí** autor posudku slovně formulovat hlavní výtky pro jednotlivé body)

4) Vyjádření k výsledkům kontroly na plagiátorství

(v případě shody vyšší než 15 % **musí** autor posudku formulovat slovní vyjádření k výsledkům kontroly)

Shoda se převážně týká názvů použitých zdrojů a literatury, citátů ústavy či jiných zákonných norem nebo citátů výroků politiků.

5) Shrnující komentář hodnotitele/hodnotitelky (POVINNÉ)

(celkový dojem z výsledné práce a její silné a slabé stránky, původnost tématu a myšlenek apod.)

Hlavní přednosti práce zmiňuji v komentáři k hodnocení odborného charakteru práce. V textu jsem narazil na několik nepřesností. Například na s. 8 autor píše: „Milost je pozůstatkem z dob monarchistických, kdy císař měl i nejvyšší soudní moc. Podle Pavlíčka jde o evropský unikát, se kterým by se mělo skoncovat. Tato pravomoc nebyla součástí prezidentských kompetencí ani za první republiky (ČSR).“ Nicméně ústava první republiky z roku 1920 konstatovala: "Presidentu republiky přísluší právo udílet amnestii, promíjetí nebo zmírňovati tresty a právní následky odsouzení trestními soudy, zvláště též ztrátu volebního práva do Národního shromáždění a jiných zastupitelských sborů, jakož i - s vyloučením trestných činů soukromožalobních - nařizovati, aby soudní trestní řízení nebylo zahajováno nebo nebylo v něm pokračováno." (§ 103)

Na s. 58 pak Gor Vartazaryan uvádí: "Politicky kuriózní situace nastala v roce 2017. Miloš Zeman navštívil předseda vlády Bohuslav Sobotka, který chtěl podat svoji demisi, tedy demisi celé vlády." Dle mediálního zpravodajství, konkrétně na Novinkách.cz, (Fraška na Hradě: Zeman při ceremonii přijímal demisi, kterou Sobotka nepřinesl <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-fraska-na-hrade-zeman-pri-ceremonialu-prijimal-demisi-ktou-sobotka-neprinesl-40032616>)

ale Sobotka chtěl s prezidentem projednat další postup a chtěl se ujistit, že prezident jeho demisi pojme jako demisi celé vlády. Což vlastně citovaná formulace nějak obsahuje, pouze může vést k mylnému výkladu, že tehdy Sobotka na Hrad demisi opravdu přinesl.

Tyto záležitosti však nepovažuji pro celkové hodnocení práce za nějak zásadní.

Zásadnější výtku z hlediska pojetí práce mám vlastně jen jednu. Autor do analýzy zahrnul jmenovací pravomoci. Jako první logicky rozebírá jmenování předsedy a dalších členů vlády. Ovšem takříkajíc "v jednom pytli", takže případy premiérů Stanislava Grosse a Jiřího Rusnoka se objevují jaksí chronologicky mezi případy sporných jmenování ministrů. Myslím, že autor by se měl nejprve zabývat jmenováním premiéra a problémům s tím spojeným, až pak problémům spojeným se jmenováním ministrů.

V práci navíc podrobněji nerozebírá rozdíl mezi jmenováním premiéra a pověřením někoho jednáními o sestavení vlády. Ústava žádné pověření v tomto ohledu nezná, zná jen jmenování. Pověření je nepsané pravidlo, které zavedl Václav Havel, a to tak úspěšně, že valná část veřejnosti a možná i valná část politiků žily v domnění, že ústava o pověření hovoří. Určitě je proto nutné rozlišovat mezi situací (neformálního) pověření a samotným jmenováním, což autor výrazně nečiní.

Požadavek 101 podpisů je opět pouhou prezidentskou inovací procesu kreace vlády zavedenou Václavem Klausem, nicméně pokud prezident pouze někoho pověřuje, nemůže být o porušování a asi ani o překračování ústavy ani řeč. Když si prezident stanoví podmínku, že pověří jednáními o sestavení vlády někoho, kdo před ním udělá na hradním koberci deset kotrmelců, tak je to jeho věc, případně věc toho, kdo se hodlá kvůli vidině premiérství nechat takto ponižovat, ale celé se to pohybuje mimo text ústavy. Nikoliv přímo proti ústavě, poněvadž ústava prezidenta ve výběru premiéra nikterak nezavazuje, nijak neomezuje. Čili též argumentace proti jmenování Jiřího Rusnoka nějakou domnělou většinou 101 hlasů, kterou údajně disponovala (údajně v kabelce) Miroslava Němcová, mi přijde neadekvátní. Prezident přece mohl mít názor, že by onu většinu 101 a více hlasů měla vytvořit nějaká jiná politická konstelace, zvláště když pád vlády způsobily dosti bezprecedentní záležitosti spojené s premiérem a šéfkou jeho kabinetu, které principiálně delegitimizovaly ODS coby vládní stranu, určitě do doby, než prodělá nějakou vnitřní očistu.

Vláda každopádně musí předstoupit před sněmovnu s žádostí o důvěru a když jí nedostane, ústava předvídá další kroky. Sněmovna též může vládě vyslovit nedůvěru. A pokud je v parlamentu 101 či větší většina, která si trvá na svém, že by měla sestavit vládu, ústava jí dává třetí pokus, určený pro předsedu PS. Sice je otázkou, zda se ho kdy dočká, poněvadž prezident může nechat poměrně dlouho fungovat vládu bez důvěry, ale to je už jiný problém. Parlamentní charakter zdejšího politického systému je každopádně dán těmito skutečnostmi, nikoliv klausovskou příležitostnou inovací. A prezident může zastávat pozici, že sněmovnu prostě přesvědčí o jiném řešení, byť se mu někdo z politiků nabízí s nějakým seznamem. Pokud prostě pověří jednáními o sestavení vlády či přímo jmenuje premiérem lánského zahradníka, nelze to podle mne klasifikovat jako porušení, ani překročení ústavy, protože, ještě jednou opakuji, ústava v tomto ohledu prezidentovi žádné omezení neklade. Nicméně, i přes výše uvedené výhrady, považuji posuzovanou práci za velmi kvalitní, poněvadž předkládá sofistikovaný metodický postup, jak posuzovat a analyzovat porušování či, v autorově terminologické inovaci, překračování prezidentských pravomocí, tedy fenomén, který český politický systém trápí vlastně od počátku. Plus autor práce na základě zajímavého a přinejmenším velmi inspirativního konceptu provádí vlastní analýzu konkrétních případů. Analýzu detailní, podloženou, byť místy pochopitelně vybízející k polemice, kterou jsem naznačil o několik odstavců výše. Celkově proto práci hodnotím stupněm A.

6) Otázky, k nimž se při obhajobě diplomant/ka musí vyjádřit

7) Navrhovaná známka

Diplomovou práci k obhajobě doporučuji

Navrhované hodnocení: A

Ve výjimečném případě **nejednoznačnosti hodnocení** stručně uveďte hlavní bod, který podmiňuje lepší/horší hodnocení:

V případě **nedoporučení** prosím **vždy stručně uveďte hlavní důvody** nedoporučení:

Datum: 14. 6. 2023

Podpis: _____